

Europa dichterbij de wagen:

Over de betekenis van de Europese Unie

Nu het wonen in een wagen steeds meer onder druk staat bij gemeenten en 'Den Haag', biedt 'Europa' wellicht een handreiking. In de vorige aflevering van het *Wiel* is uitvoerig stilgestaan bij de Raad van Europa, het orgaan van de mensenrechten, dat zetelt in Straatsburg. Deze keer iets meer over zijn broertje dat steeds groter wordt: de Europese Unie, met Brussel als thuisbasis.

Brussel, 18 september 2013. Op het programma staat een openbare vergadering van twee parlementaire commissies over de 'Roma': op gebied van fundamentele rechten en over man/vrouw relaties. Ook vanuit Nederland is er belangstelling om op de publieke tribune zitting te nemen. Sabina Achterbergh, de voorzitter van de Vereniging Sinti, Roma en Woonwagenbewoners Nederland (VSRWN), had al eens op verzoek van Klompen Jan een vergadering met een Nederlandse Europarlementariër in Amsterdam georganiseerd. Nu maar eens naar Brussel, daar het woord vragen en goede contacten opdoen. Het doel van Sabina Achterbergh, directeur Meine van der Vaart en secretaris Pietso Halberstadt van de VSRWN is specifiek aandacht vragen voor de mensen die in de wagen (willen blijven) wonen, en de vereniging in deze politieke kringen meer bekend maken.

Sabina Achterbergh maakt tot twee keer toe handig gebruik van de mogelijkheid om vragen te stellen tijdens de vergadering. Zij geeft aan dat het hier niet alleen zou moeten gaan over Oost-Europa, hoe erg het daar soms ook is, maar ook over westelijke landen. Ze wijst op de standplaatsenproblematiek in Nederland en het heersende uitsterfbeeld voor het wonen in een wagen. Daarbij vraagt ze aandacht voor de geringe steun voor organisaties die opkomen voor positieve zaken zoals scholing en werkgelegenheid, en hoe lastig het is om erkenning te krijgen in het huidige negatieve klimaat.

Pietso Halberstadt en Meine van der Vaart delen persmapjes uit met visitekaartjes. Er worden uitstekende contacten gelegd met parlementariërs zoals Livia Jaroka, maar ook met de aanwezige ambtenaren van de Europese Commissie (de medewerkers van Eurocommissaris Reding zo gezegd). Zo zegden zij toe om binnenkort af te spreken met de vereni-

ging en ook wat meer te letten op Nederland wat betreft het standplaatsenbeleid, net als de Europese Commissie dat al doet bij Frankrijk, Engeland en België.

Europese Unie

In de 28 lidstaten die de Europese Unie in 2013 telt, leven momenteel ongeveer 10 miljoen 'Roma'. Daar worden naast de Roma ook de Sinti, Reizigers, Manouches en Gens du Voyage, de Gitanos, de Jenischen en de Travellers toe gerekend. De maatschappelijke positie van de Roma in het voormalige Oostblok is kritiek, maar tegelijk kwam ook de situatie in het oude, democratische deel van de EU op de politieke agenda van het Europese Parlement. De Hongaarse Roma, Livia Jaroka, is de gangmaker achter de Europese afspraken tussen alle regeringen om meer te doen aan onderwijs, werk, huisvesting en welzijn & zorg.

Nederland

Ons land beperkt zich in de plannen vooral tot de Roma waarvan de integratie in Nederland het meest tekort schiet, in termen van onderwijs uitval, overlast, criminaliteit en afhankelijkheid van uitkeringen. Op Europees niveau profileert Nederland zich op gebied van mensenhandel en kinderuitleiding. Voor de rest vindt de regering dat iedereen voor de wet gelijk is en gelijke toegang heeft tot onderwijs, werk, huisvesting en (gezondheid)zorg. Als er al sprake is van discriminatie, zo luidt het standpunt, dan zijn er voldoende mogelijkheden om een klacht in te dienen, bij de gemeente, de politie of een antidiscriminatiebureau.

Kennis over Nederland is er in Europa volop. Ook over het wonen in een wagen, mede door de goede rapporten van het adviesorgaan van de Europese Commissie: het Agentschap voor Fundamentele Rechten (FRA). In deze landenrapportages komen

niet alleen Roma, maar ook Sinti en Reizigers ter sprake. Minder eenzijdig als vaak gebeurt in de regeringsrapporten. De directeur van FRA zei in Brussel blij te zijn kennis te hebben gemaakt met de VSRWN en diens standpunten. Onlangs op bezoek in Nederland gaf hij autoriteiten te kennen dat er nog veel werk te verzetten is en dat hij de ontwikkelingen met belangstelling volgt.

FRA is in Nederland verbonden aan het landelijke kenniscentrum op gebied van anti-discriminatie: Art I in Rotterdam. Een prima rapport is beschikbaar in 2009 over huisvesting van Roma, Sinti en Reizigers in Nederland. Begin 2013 verscheen een vervolg op de terreinen die de Europese Unie vooral in de peiling houdt: onderwijs, werk, huisvesting, zorg, discriminatie en actief burgerschap.

Tot Slot

Stond de vorige aflevering in het teken van de Raad van Europa, nu is de wereld van de Europese Unie wat meer belicht. Beide zijn van belang voor Roma, Sinti en Reizigers. De politiek lijkt traag en de bureaucratie groot. Toch deed het Hof voor de Rechten van de Mens onlangs (eindelijk, na tien jaar!) uitspraak in de zaak Winterstein en stelde deze Manouches in het gelijk op grond van schending van vooral familierechten. Nederland werd overigens onlangs nog fors bekritiseerd door de Europese Com-

missie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI, Raad van Europa), ook voor wat betreft het beleid ten aanzien van het wonen in een wagen (standplaatsentekort; 'uitsterf beleid'). Nu de EU nog. Er wonen immers circa 30.000 mensen in een wagen in Nederland, ook hun onderwijs en werkgelegenheid zijn bepaald niet optimaal.

Tekst & foto: Peter Jorna

Foto vlnr: Meine van der Vaart, Sabina Achterbergh, Pietso Halberstadt

Genoemde bronnen:

Huisvesting Sinti, Roma en Reizigers: rapport over Nederland 2009: <http://www.forum.nl/Portals/International/roma-sinti/FRA%20Study%20housing%20conditions%20March%202009%20NL.pdf>

Rapport over Roma, Sinti en Reizigers Nederland, 2013: <http://fra.europa.eu/sites/default/files/situation-of-roma-2012-nl.pdf>

Uitspraak Hof Mensenrechten uitzetting Sinti, oktober 2013: <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-126915>

Nederlandse versie ECRI rapport oktober 2013: <http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/Country-by-country/Netherlands/NLD-CbC-IV-2013-039-NLD.pdf>